

SIMBOLIČKI TRIJUMF- TRIJUMF SIMBOLIZMA
PROJEKAT „ŽIVOT-SAN-SMRT: EVROPSKI OKVIRI SRPSKOG SIMBOLIZMA“
(GALERIJA MATICE SRPSKE, NOVI SAD, oktobar 2021-januar 2022)

Ako bi jednim pojmom trebalo da okarakterišemo projekat Galerije Matice Srpske „Život-San-Smrt: evropski okviri srpskog simbolizma“ (oktobar 2021-januar 2022) - to bi bio pojam trijumfa. Sigurno najkompleksniji projekat Galerije Matice Srpske u poslednjih 10 godina, ovaj složeni muzejsko naučni poduhvat je okupio impresivan broj remek dela evropskog i srpskog simbolizma, značajan skup uglednih naučnika iz različitih humanističkih disciplina, a ujedno je ostvario i važnu saradnju sa velikim muzejskim institucijama poput Galerije Belvedere u Beču. Svojom višeslojnošću i bogatstvom sadržaja, ovaj projekat se s pravom može meriti sa sličnim postignućima uglednih evropskih muzejskih institucija.

Okosnicu celokupnog projekta činila je zavidljujuća izložba posvećena prvom suštinskom sagledavanju srpskog simbolizma u evropskim okvirima. Iako je reč o pravcu koji je bio presudan u istoriji evropske umetnosti, kod nas mu do sada nije posvećivana dovoljna pažnja, niti se on ovako sistematski proučavao. Autoski tim (Prof. dr. Igor Borozan i dr. Snežana Mišić) je postavio izložbu i celokupni projekat u skladu sa generalnim usmerenjem muzejskog i naučnog delovanja Galerije Matice Srpske – na ukršnici evropskog i nacionalnog, na sagledavanju nacionalnih fenomena kroz evropske okvire. Ova ideja je maestralno sprovedena u svim, višestrukim aspektima projekta – u samoj izložbi, u naučnom tematskom zborniku, u katalogu koji je pratio izložbu kao i u izuzetno bogatom pratećem programu.

Sama izložba se sa punim pravom može nazvati jednim od najzanimljivijih međunarodnih muzejskih dostignuća u poslednjih nekoliko godina – obuhvatila je u svojih devet tematskih celina dela ključnih evropskih simbolista poput Gistava Moroa, Odilona Redona, Franca fon Štuka, Gabrijela fon Maksa, Rudolfa Jetmara, Ludviga fon Hofmana, Adolfa Hiremi-Hiršla i omogućila da se kroz prizmu njihovog rada sada na novi način sagledaju dela naših autora autora Leona Koena, Stevana Aleksića, Vlaha Bukovca, Đorđa Krstića, Nadežde Petrović... Poseban elemenat izložbe bilo je uključivanje dela savremenog umetnika Rastka Stefanovića u čijem delu su posetioци mogli da sagledaju kontinuitet nekih od fundamentalnih koncepata definisanih upravo u doba simbolizma. Kao dokaz izuzetno uspešne međunarodne muzejske saradnje dela velikana evropskog simbolizma pozajmljena su iz Galerije Belvedere u Beču, Moderne Galerije u Zagrebu, Štrosmajerove galerije, ali i uglednih nacionalnih muzeja ukupno sedamnaest institucija... Noseće teme izložbe su dobile svoje tekstualne pandane u katalogu izložbe u iscrpnim i inspirativnim tekstovima autorskog tima (Borozan-Mišić), dok je celokupna kompleksnost projekta savršeno odražena u međunarodnom tematskom zborniku koji je takođe pratio samu izložbu i predstavio vredne naučne studije o svim aspektima evropskog simbolizma i mestu naše umetnosti u simboličkom univerzumu. Projekat ne bi bio zaokružen da ga nije upotpunio raskošan prateći program koji je obuhvatio kustoska vođenja, tematska predavanja (20), Čajanku u 5-simbolično, radionice za mlade (15), programe za decu i porodice, film o izložbi i kompletnu virtuelnu turu postavke. Najbolji dokaz o uspešnosti ovakvog projekta je 12.500 posetilaca u doba pandemije i vrlo restriktivnog broja prisutnih na svim muzejskim događajima

Mogućnost stalnih komparacija i ukrštanja uticaja između evropskih i domaćih autora kroz izložena dela kao i kroz prateća predavanja, stvorila je jedinstveni idejni prostor u Galeriji Matice Srpske za vreme trajanja ove izložbe, i ujedno čini njen najvredniji rezultat i zalogu. Projekat „Život-San-Smrt: evropski okviri srpskog simbolizma“ je u potpunosti pokazao kao se realizuje jedan muzejski projekat evropskog renomea, kakav Evropska prestonica kulture suštinski i zaslužuje.

Prof. dr. Jelena Todorović, redovni profesor FLU